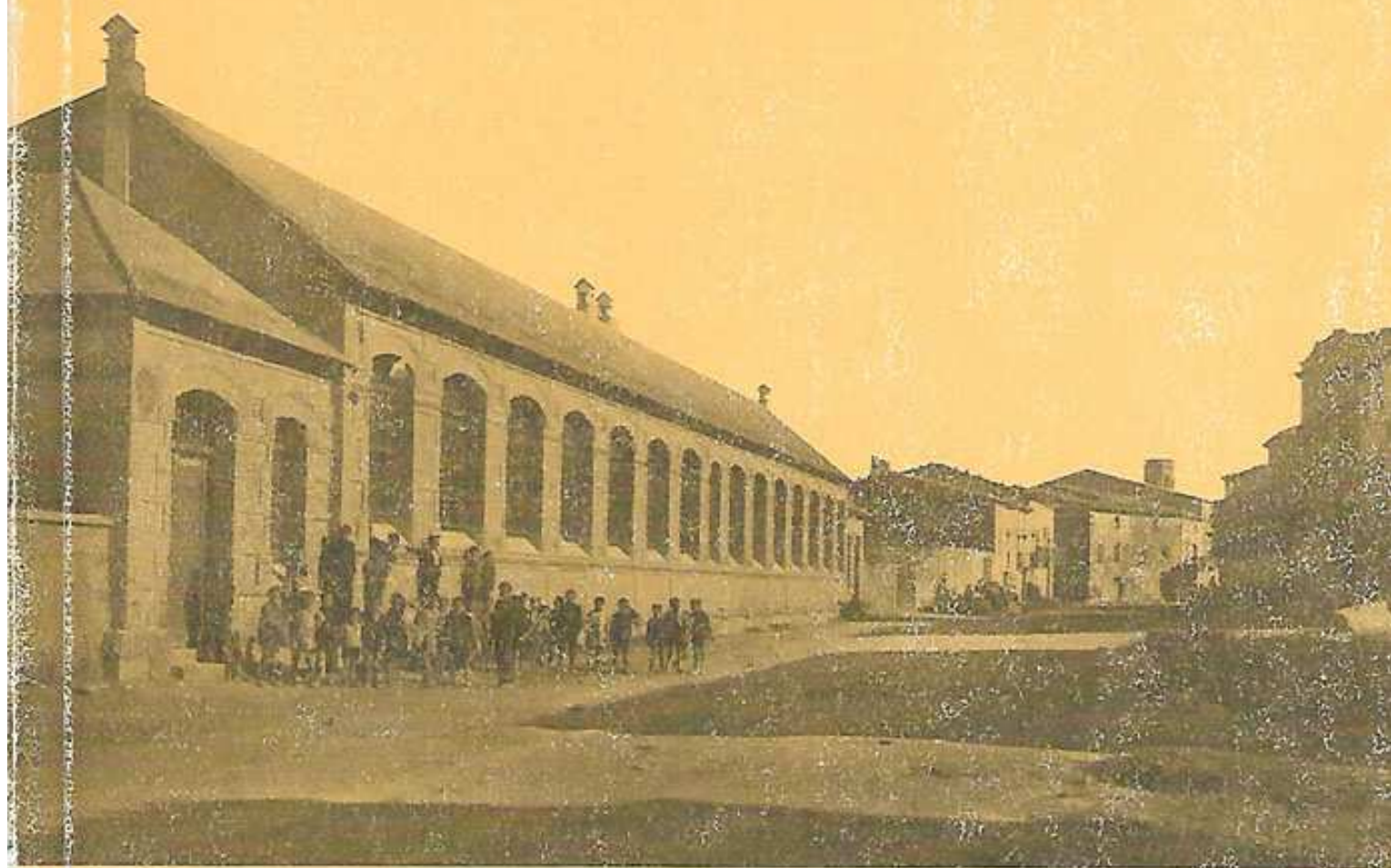

ARTESA DE LLEIDA

Aspectes culturals

Felip Gallart i Fernàndez

Collecció La Femosa

FELIP GALLART I FERNÀNDEZ

Artesa de Lleida

Aspectes culturals

Presentació
Josep Gallart i Fernàndez

Col·lecció la Femosa

Aquest llibre ha estat editat gràcies a la
col·laboració de l'Agrupació Cultural la Femosa
i l'Ajuntament d'Artesa de Lleida.

© Felip Gallart i Fernàndez
Disseny coberta: Mercè Trepà
Primera edició: desembre de 1993
Edita: Pagès Editors
C/ Bobalà, 4 - 25004 Lleida
Fotografies: Ramon Serra i Batlle
ISBN: 84-7935-176-4
Dipòsit Legal: 1545-1993
Enquadernació: Fontanet
Imprès: Arts Gràfiques Bobalà, S.L.

ÍNDIX

Presentació	9
-------------------	---

ENTITATS

<i>Aproximació</i>	15
<i>La Primavera, Societat Coral Recreativa i Instructiva</i>	18
<i>Sant Isidre i El Porvenir</i>	22
Cooperativisme	22
Rivalitat i lluita política	24
El Sindicat de Sant Isidre	26
Societat Agrícola el Porvenir	30
<i>Agrupació Jovenívola</i>	33
El marc històric dels seixanta	33
Agrupació Jovenívola	34
La revista: <i>Veu d'Artesa</i> : integració cultural	36
Agrupació Jovenívola i la revista <i>La Meuca</i>	37
<i>Agrupació Cultural la Femosa</i>	38
El tarannà	38
La primera època, formació: de 1967 a 1973	40
A cal Tomàs, empenta i vitalitat: de 1974 a 1977	43
De 1977 a 1992: estabilitat i crisi	44
El Grup de Recerques Arqueològiques	50

ESTUDI TEMÀTIC

<i>Aproximació</i>	55
La cultura des de l'oficialitat	56
La cultura des dels grups	58
<i>Ajuntament i cultura</i>	62
Abans del segle xx	63
De principis de segle a la dictadura de Primo de Rivera	64
La dictadura de Primo de Rivera	67
La Segona República	69
La guerra	71
El franquisme	71
Els ajuntaments democràtics	78
Els alcaldes des de 1880	80
<i>Homenatge a la Vellesa</i>	80
La primera celebració, any 1918	80
Durant la postguerra, 1950-1952	81
Durant la transició democràtica	82
El relleu: Festa del Jubilat	83
<i>La setmana cultural</i>	84
<i>La Artesana, Sociedad de Socorros Mutuos</i>	86
Inicis	86
Desenvolupament i decadència	87
<i>Religiositat i tradició</i>	88
La religiositat popular	89

Secularització	90
La guerra civil	91
La postguerra	92
Els anys seixanta: renovació i trencament amb la tradició	94
Els anys setanta: el Consell Parroquial. L'acabament del model tradicional	96
Els anys vuitanta: consumisme i desencant	99
<i>Escola i alfabetització</i>	101
Les primeres notícies	101
La primera escola oficial. El mestre Ginera	101
Un conflicte escolar: les escoles privades	103
Les noves escoles	106
Un nou concepte d'escola, Josep Calzada	109
La dictadura de Primo de Rivera	110
La Segona República: voluntat renovadora	111
El mestre Pach	112
La postguerra: misèria i parenostres	113
Una certa obertura: Llei General d'Educació de 1970	116
La concentració escolar. Formació de l'APA	116
1987, cap a una escola renovada	118
L'alfabetització	119
<i>L'organització de la festa</i>	126
Abans de la guerra civil	126
L'Agupación de Jóvenes, de 1939 a 1975	127
Els seixanta: una nova forma d'entendre la festa	129
De la transició democràtica fins avui	129
<i>La Llar del Poble</i>	130
La construcció, 1950-1959	130
L'Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos	130
La sempre complicada convivència, el cinema	132
Any 1975, la Comissió de Festes	133
<i>El cinema</i>	135
Els inicis: el Sindicat de Sant Isidre	135
Ramon Torrent, "Calçots", sessions a l'aire lliure	135
Cal Tomàs, recuperació del cinema estable	136
Després de la guerra: el cinema sonor i el color	137
De 1960 fins avui	138
<i>La dansa</i>	138
Grup de Dansaires Joventut	139
Colla Sardanista "Dolç Esforç"	140
Escala en hi-fi	141
<i>La música</i>	142
A principis de segle	143
La primera notícia: la banda	143
L'Orfeo	144
La cançó popular	144
L'orquestrina	145
Els nous temps: els Tartanys	146
La cançó protesta: Jordi Oró	147

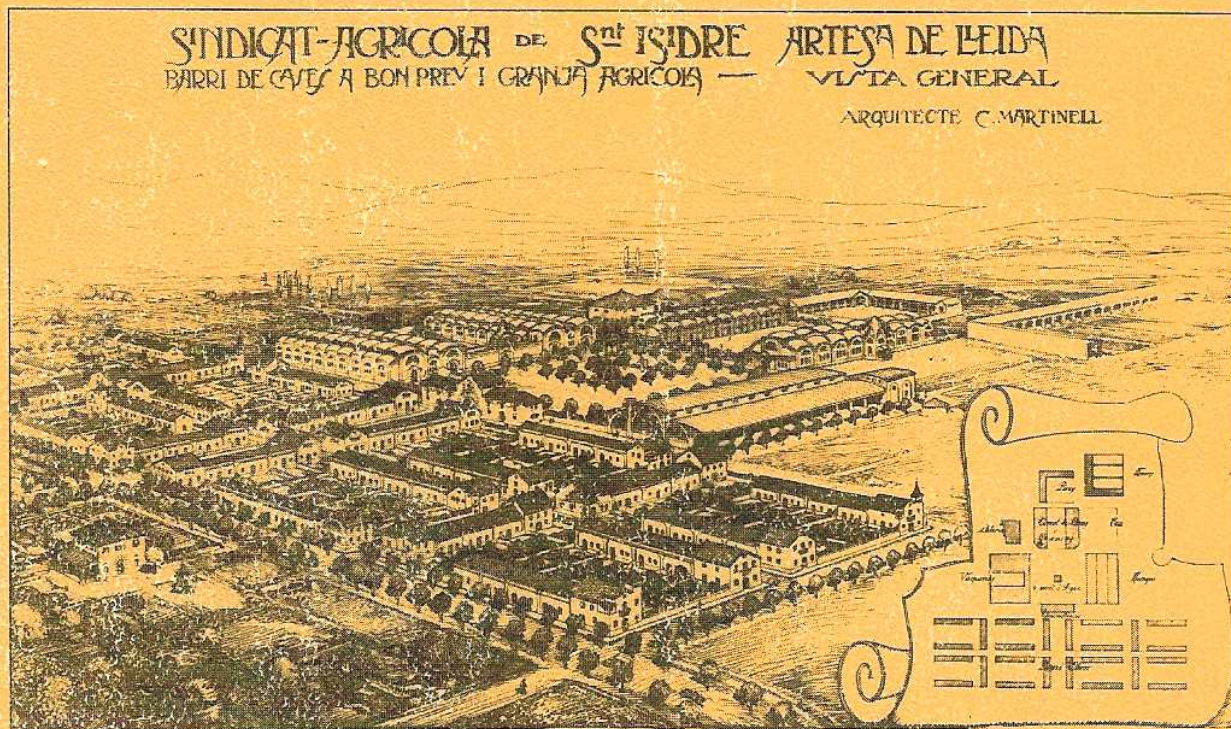
Els grallers	148
L'ensenyament de la música	148
<i>El lleure infantil</i>	149
Els inicis	150
Agrupació Jovenívola	150
La presa de consciència	150
La Femosa	150
Consolidació	151
El Cau	152
El Grup d'Esplai	152
Crisi	154
<i>El teatre</i>	155
A principis de segle	155
Els sindicats de Sant Isidre i el Porvenir	156
El mestre Calzada	156
Francesc Puyol: la Passió	157
Agrupació Jovenívola: un bon precedent	159
La Femosa	159
El grup Arrel	161
La renovació: Carles Gausachs	163
Continuïtat i exigència: Josep Ramon Bonet	164
Crisi	165
<i>La poesia</i>	165
<i>Grups dels anys vuitanta</i>	167
Patronat de Sant Ramon	167
Coordinadora de Joves	168
Alternativa ecologista	169

ALTRES CONSIDERACIONS

<i>Altres consideracions</i>	173
Uns quants artesencs	173
Isidor Iglésias i Beà	174
Ramon Costafreda i Batlle	176
Josep Iglésias del Marquet	177
Isabel Puig i París	179
Josep Ramon Gallart i Fernàndez	181
Patrimoni cultural	182

UNA VISIÓ DE CONJUNT

<i>Una visió de conjunt</i>	185
Fins a Primo de Rivera	185
La dictadura de Primo de Rivera	187
La Segona República	187
La guerra civil	188
El franquisme	189
Els anys seixanta	191
Els anys setanta: la transició cap a la democràcia	192
La democràcia	194
Bibliografia	197

El llibre *Artesa de Lleida. Aspectes culturals*, obre la col·lecció "La Femosa": conjunt de treballs que intenten aprofundir en la investigació de tots els aspectes del passat i del present del poble d'Artesa de Lleida. Una idea nascuda en el si de l'Agrupació Cultural la Femosa.

El present volum és una reconstrucció minuciosa i crítica de tot el bagatge cultural d'una forma entenedora, documentada i rigorosa i alhora emmarcada dins del seu context històric, tot defugint la pura anècdota. Una eina de treball i consulta imprescindible per a tots aquells estudiosos o simples lectors que vulguin acostar-se a la realitat d'Artesa de Lleida.